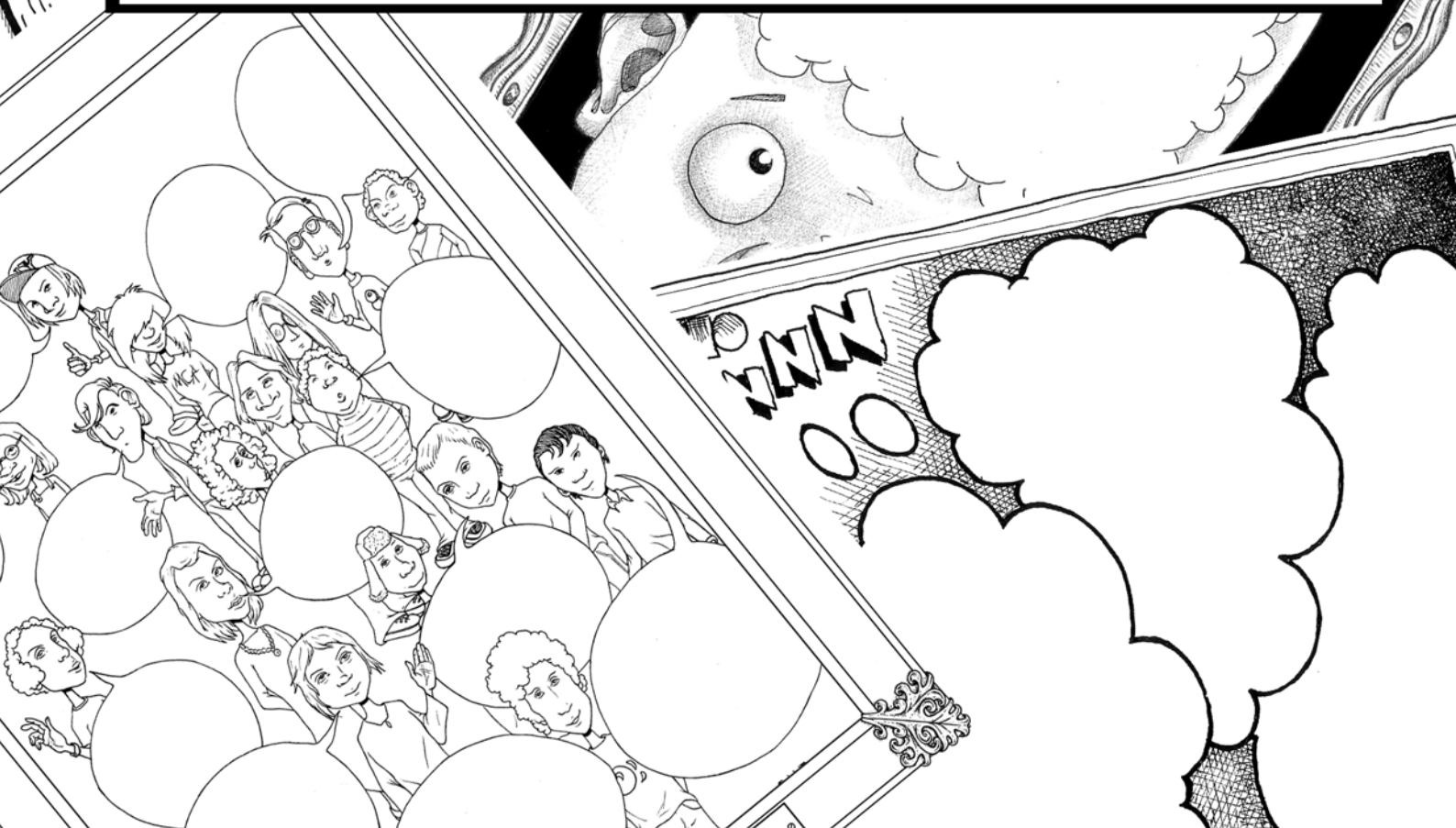

LLYFR COLADDE

CYFLWYNIAD I CONFENSIWN ȳ CENHEDLOEDD
UNEDIG AR HAWLIAU PLENTYN (CCUHP)

CYFLWYNIAD

Beth yw Llyfr Coloodle?

BETH BYNNAG YR HOFFET TI IDDO FOD!

Llyfr Cartwn
Llyfr Lliwio
Llyfr Dwdlan
Pob un o'r uchod

Mae'r llyfr hwn wedi ei wneud o 23 llun heb eu gorffen! Eich dewis chi yw penderfynu beth sydd ar goll a beth i'w rhoi yn y llun. Does dim atebion anghywir! I bob llun, mae thema wedi ei seilio ar yr hawliau sydd gan bob personol dan 18, ac oherwydd dy fod yn lwcus i fwy yng Nghymru, mae'n cyfri i bobl dan 25 mlwydd hefyd.

BETH YW PWRPAS Y LLYFR HWN?

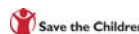
*Cyflwyniad i Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP):
yw hwn, y ddogfen ryngwladol sydd wedi ei arwyddo fwyaf erioed.*

Gobeithiwn y bydd yn rhoi syniad i chi o beth mae'r CCUHP yn ei olygu a sut mae'n eich effeithio chi. Os hoffech wybod mwy mae crynodeb o'r CCUHP ar ddiwedd y llyfr, neu ewch i www.hawliauplant.cymru

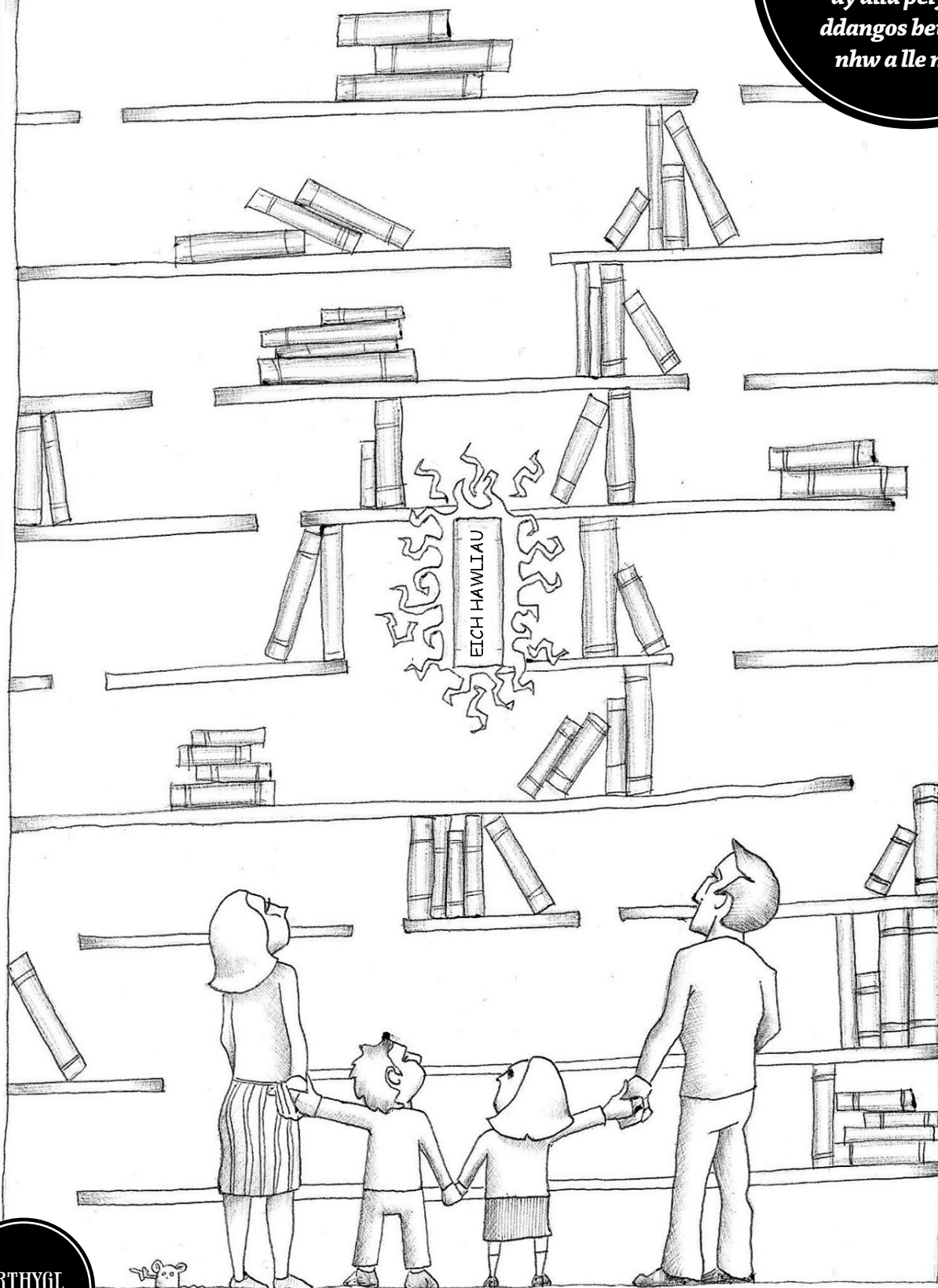
BETH YW'R CCUHP?

Mae bron pob gwlad yn y byd wedi cytuno fod plant a phobl ifanc gwerth eu trysori ac angen cael y cyfle gorau, eu cadw'n ddiogel a'u gwranddo arnynt. Mae'n gosod rhestr o 42 ffordd sydd yn dweud sut y dylwn drin plant. Fe'u gelwir yn 'Erthyglau' ac mae pob un yn esbonio HAWL na ddylai unrhyw un ei gymryd wrth UNRHYW blentyn BYTH.

Yng Nghymru mae hyn yn golygu fod PAWB rhwng 0 a 25 mlwydd oed wedi eu yn cael eu cynnwys yn yr hyn sydd yn cael ei ddweud yn y CCUHP ac y dylent gael eu hystyried pan fod Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gwneud penderfyniadau am fywyd yng Nghymru.

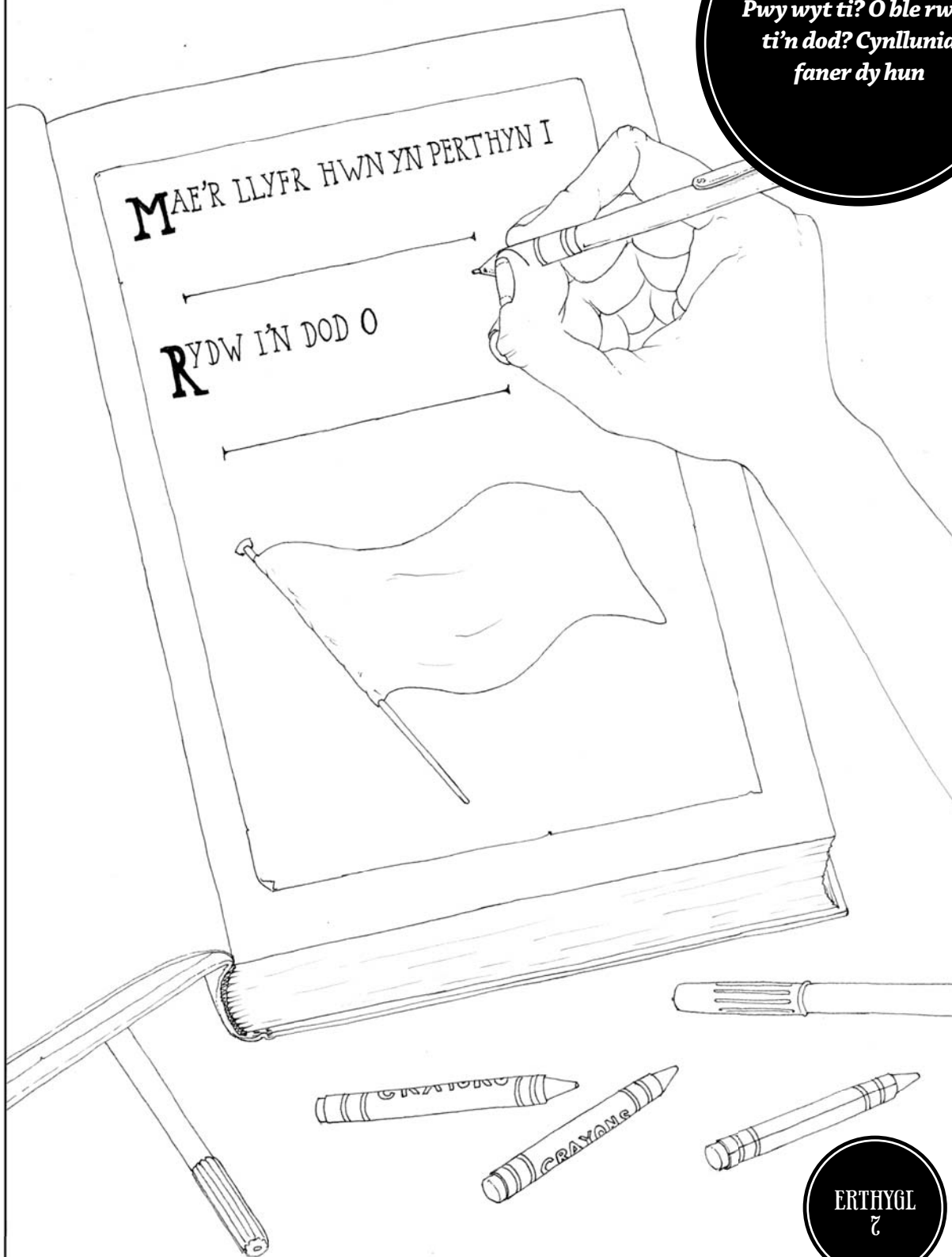
*Maent yn bethau
anweladwy sydd
yn rhwystro'r
ddrysfa - defnyddia
dy allu pelydr-x i
ddangos beth ydyn
nhw a lle maent*

ERTHYGL
5

FE DDYLAI OEDOLION DY HELPŪ GYDA DY HAWLIAU

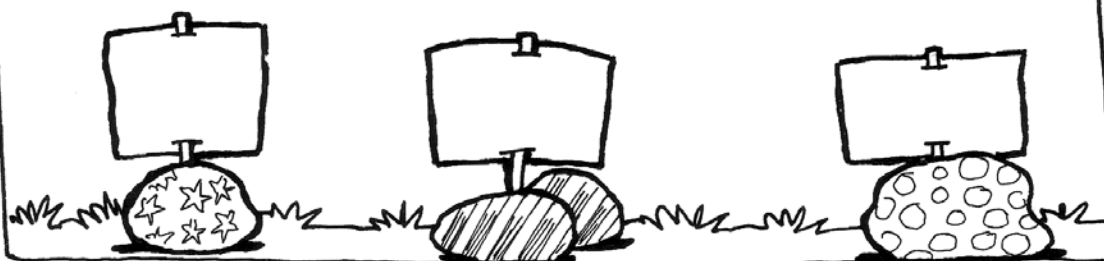
Pwy wyt ti? O ble rwynti'n dod? Cynllunia faner dy hun

ERTHYGL
7

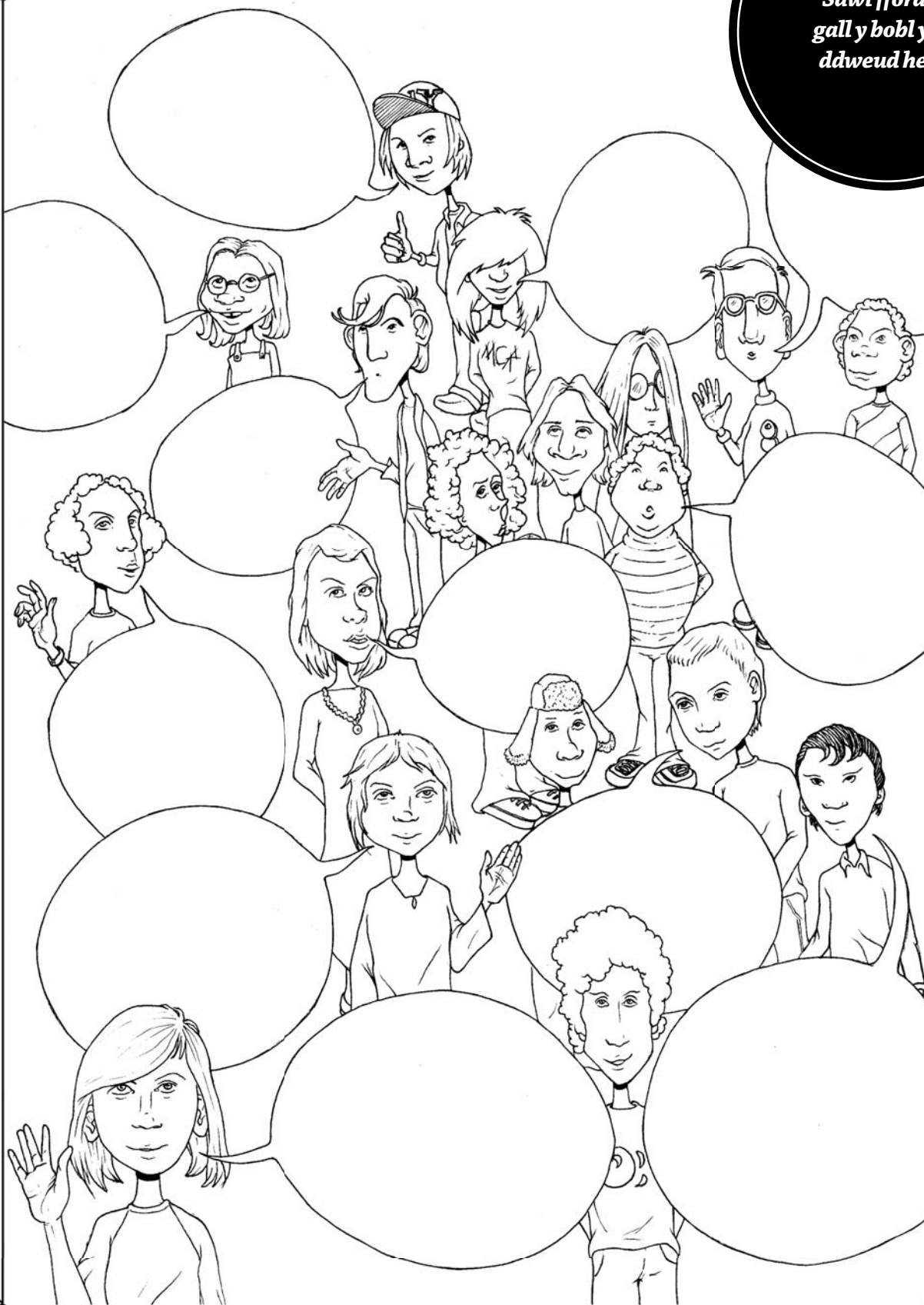
◦ MAE GENNYT YR HAWL I ENW A CHENEDLIGRWYDD ◦

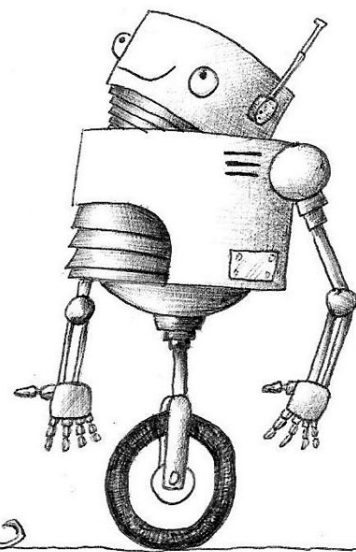
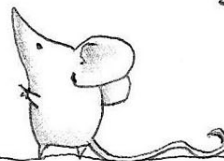
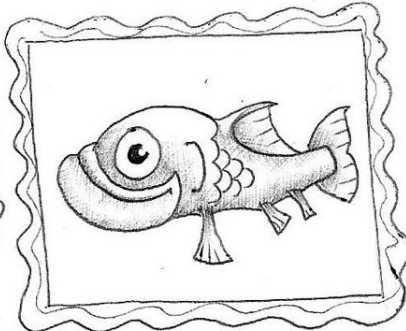
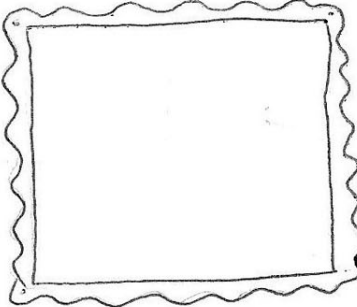
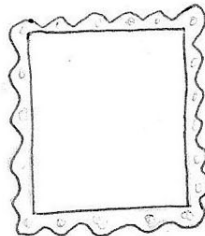
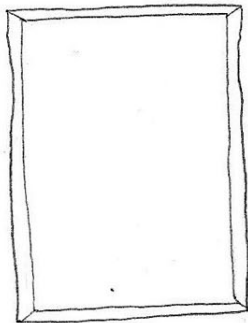
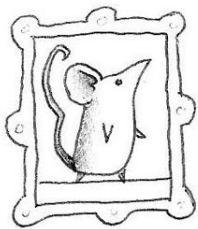
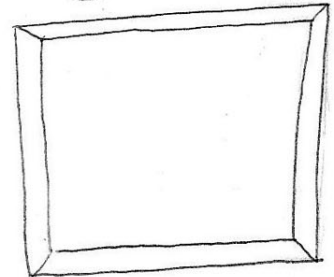
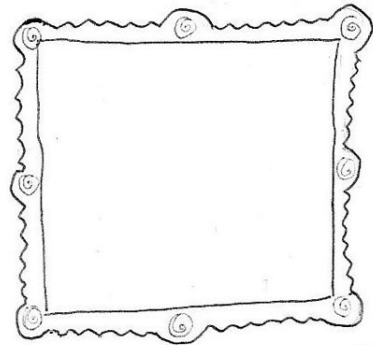
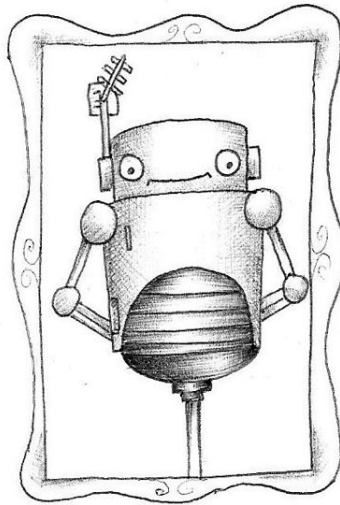
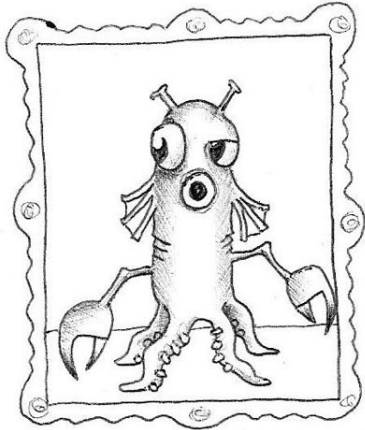
*Beth gall y tri
hadyn rhyfedd
hyn dyfu iddo?*

MĀE GENNYT YR HAWL I DYFU A DATBLYGU

Sawl fforddy
gall y bobl yma
ddweud helo?

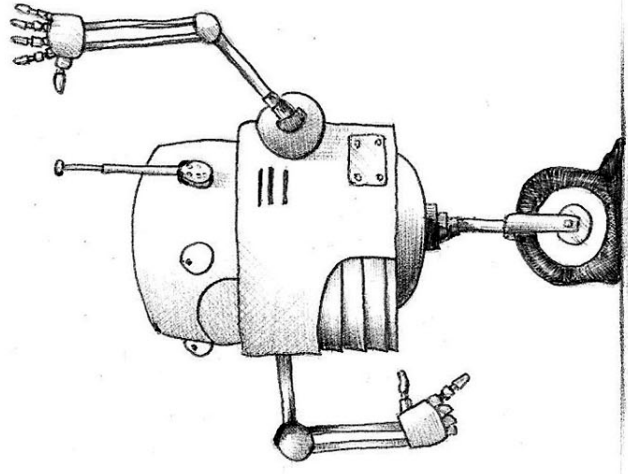
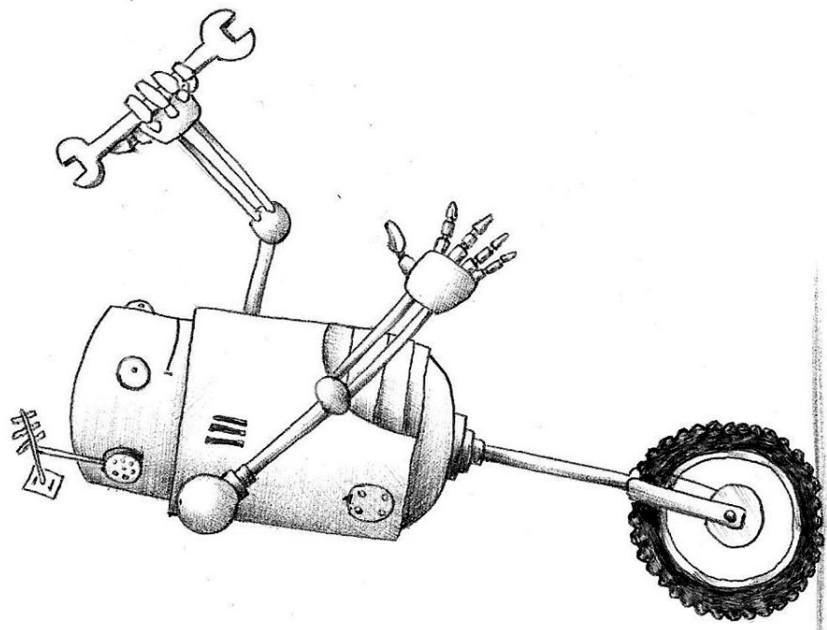

Mae rhai lluniau wedi pylu, pwy arall gall fod yn y llun teuluol?

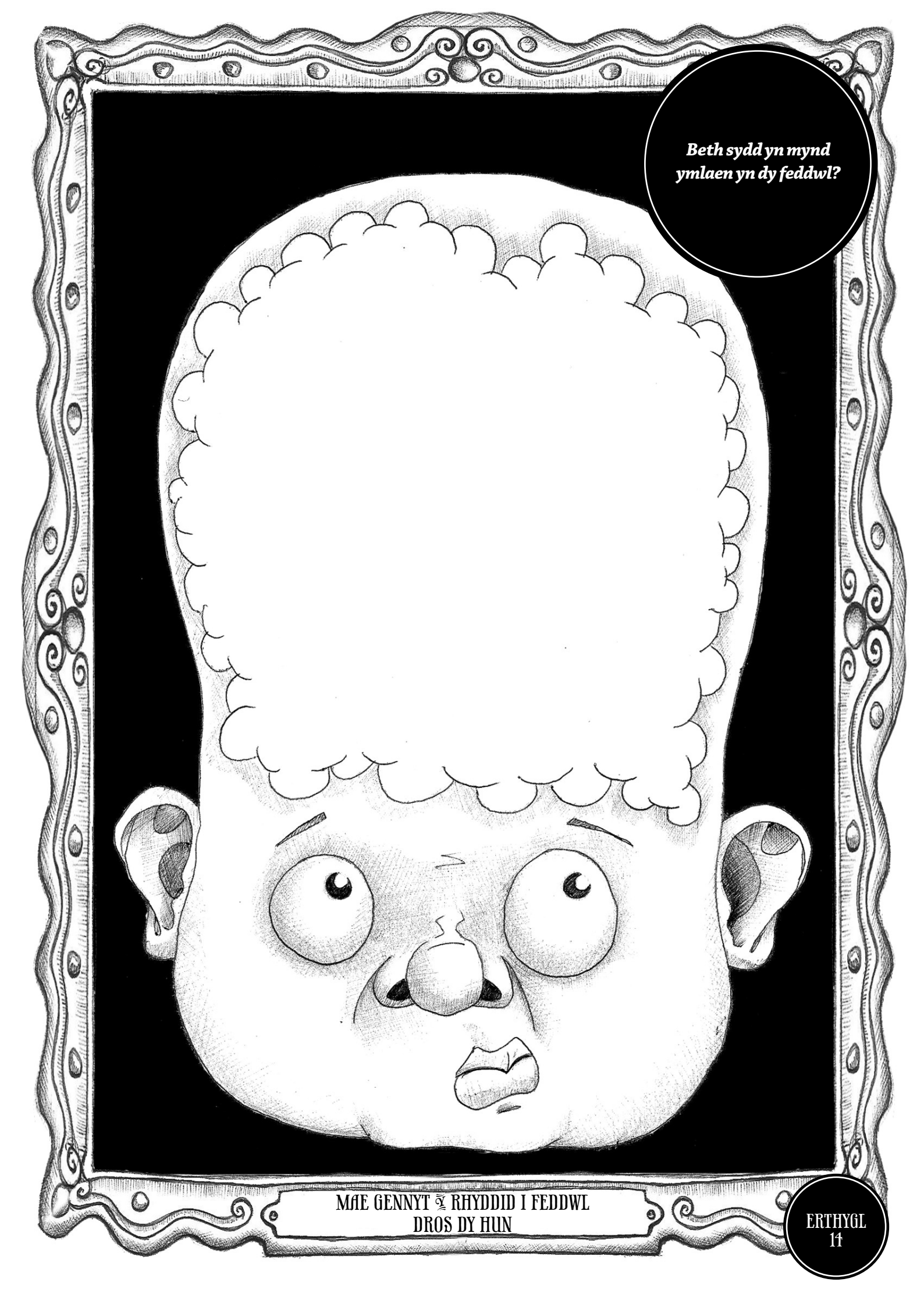
MAE GENNYT YR HAWL I WYBOD PWY YW DY RIENI

ERTHYGL
9

Mae gan y robot hwn
dim o robotiaid mwy
o faint yn gofalu
amdano. Pwy maent
yn debyg iddynt?

MAE GENNYT YR HAWL I GAEL DY OFFLU AMDANO GAN DY RIENI NEU WARCHODWR

*Beth sydd yn mynd
ymlaen yn dy feddwl?*

**MÆ GENNYT ̄ RHYDDID I FEDDWL
DROS DY HUN**

*Adeilada beiriant
a fydd yn gwrando
arnat ac yn cario
dy syniadau i
bawb yn y byd*

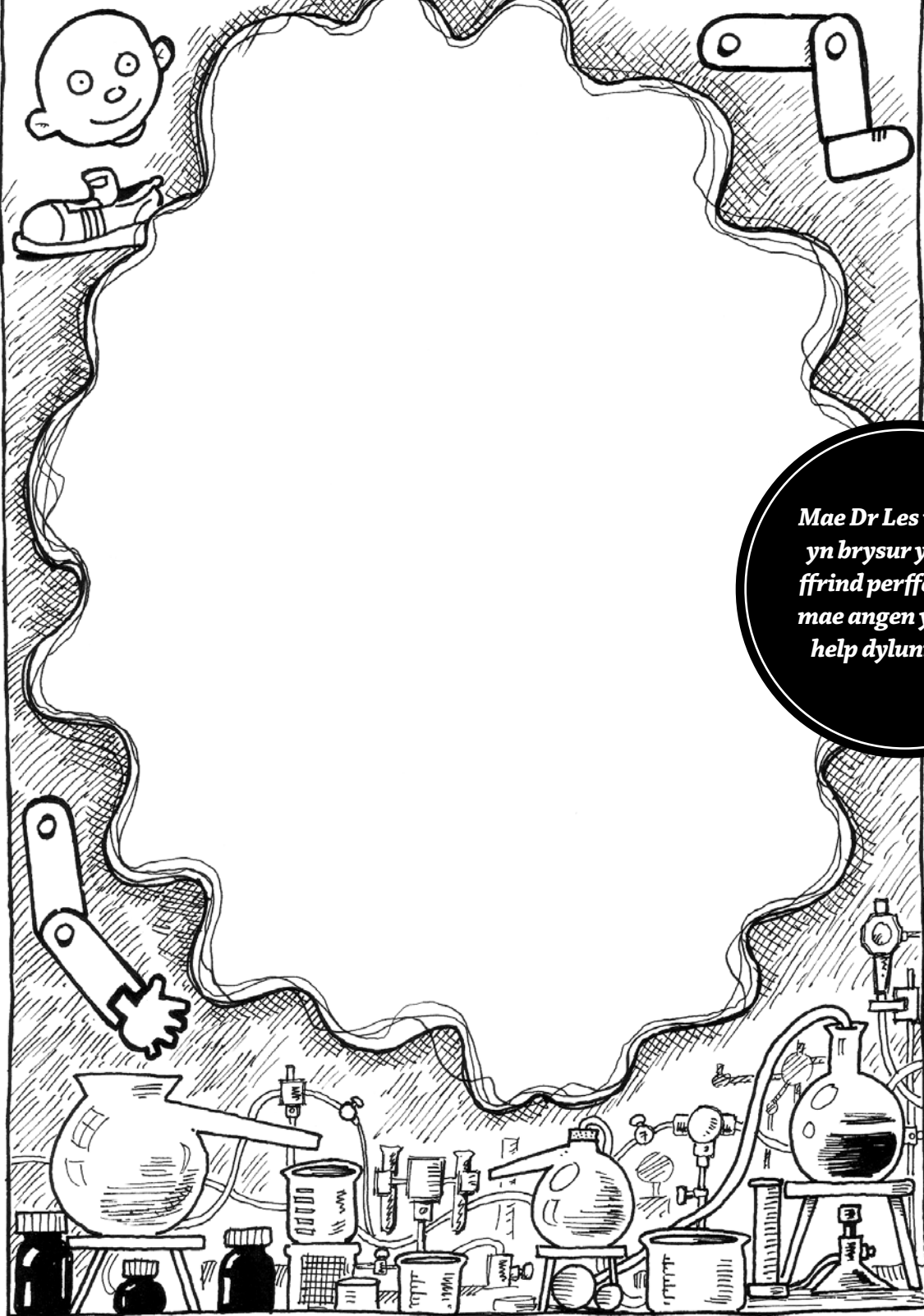
MAE GENNYT YR HAWL I FARN, YN ENWEDIG
OS YW PETHAU YN DY EFFEITHIO DI

ERTHYGL
12, 13, 17

*Pa fath o bethau
yr hoffet eu dysgu
i wneud?*

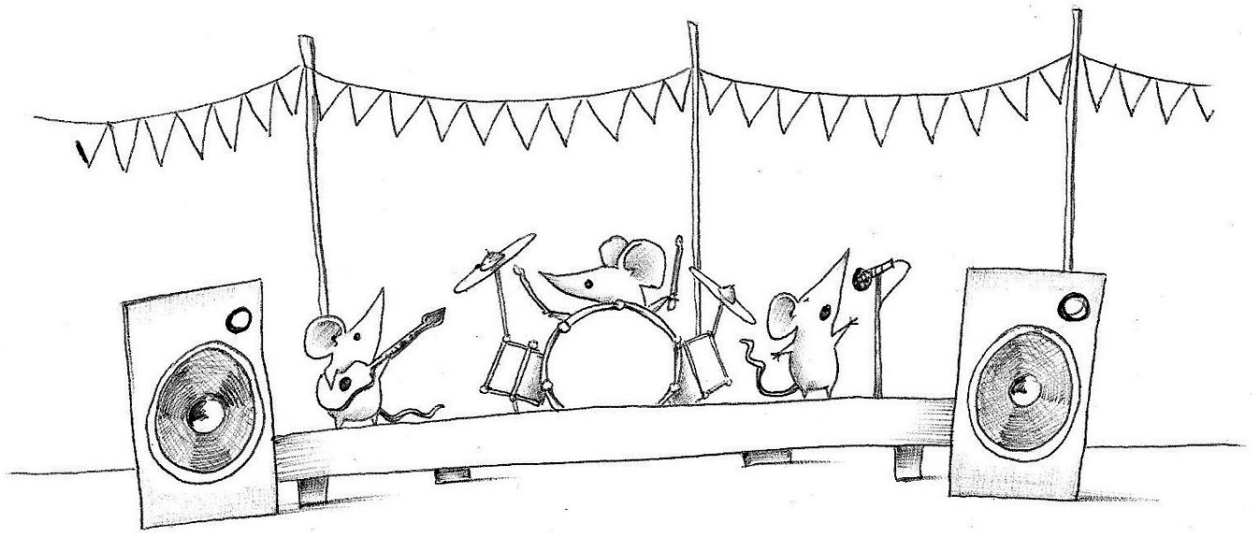

◦ MÆ GENNYT YR HAWL I DDYSGU ◦

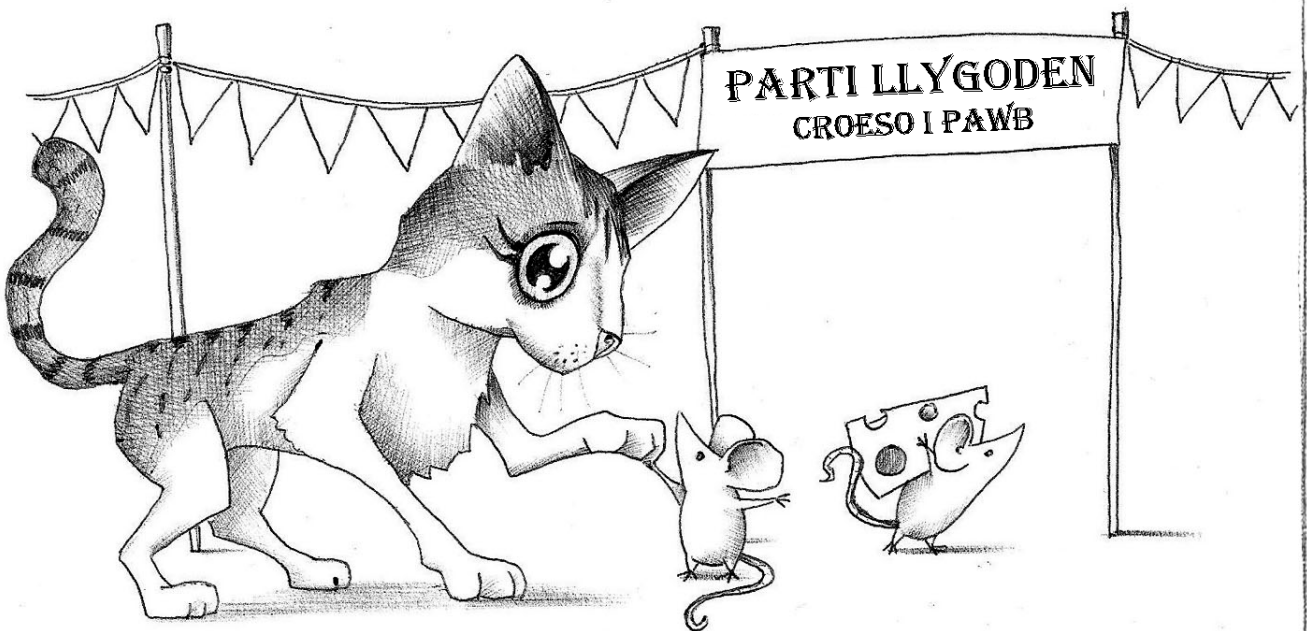

Mae Dr Les wedi bod yn brysur yn creu'r ffrind perffaith, ond mae angen ychydig o help dylunio arno.

MAE GENNYT YR HAWL I GYFEILLGARWCH

*Pwy arall sydd wedi
cael eu gwahodd i
barti'r llygoden?*

DYLET GAEL DY DRIN YN DEG AC YN HAFAI

ERTHYGL
2

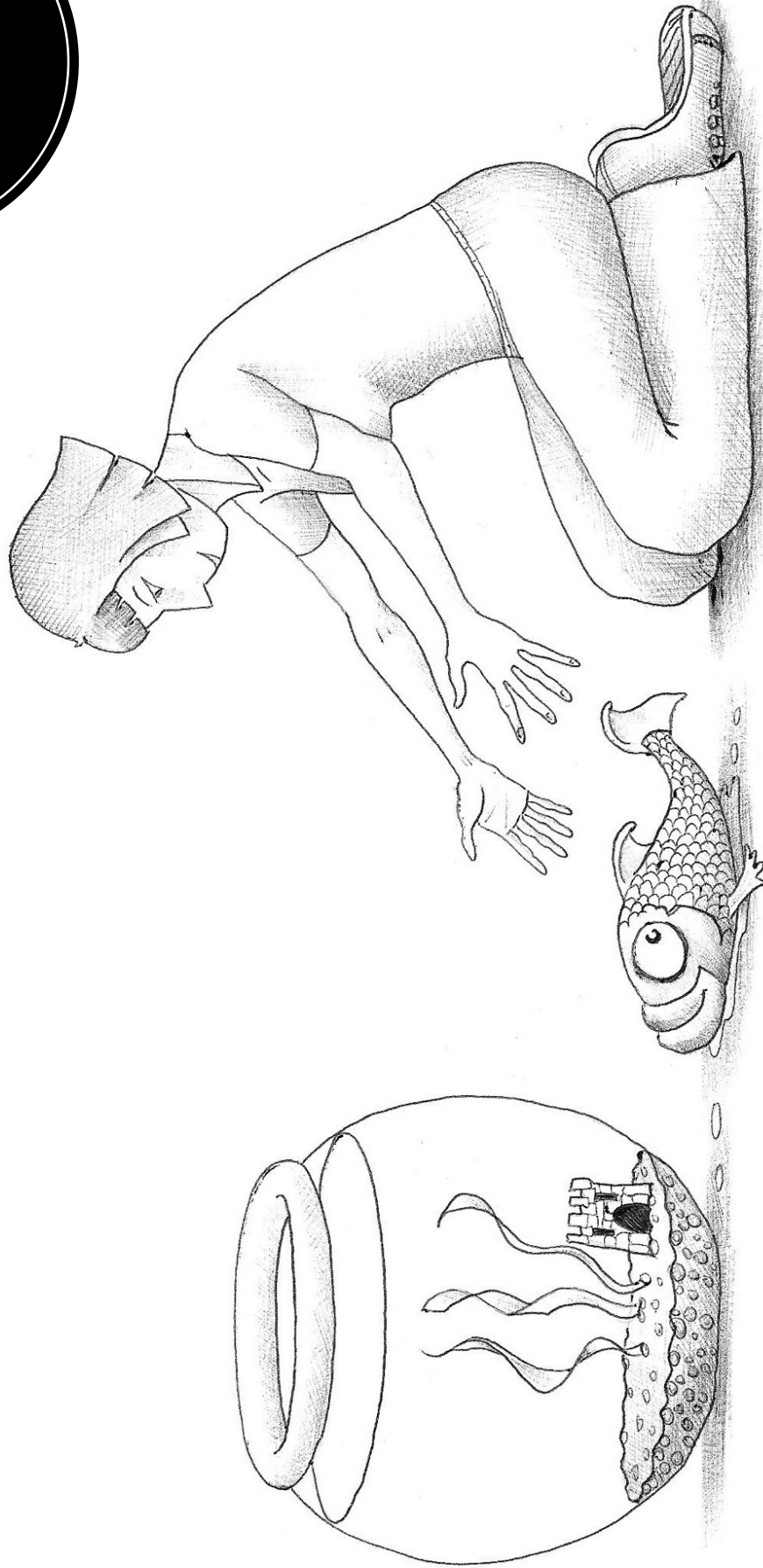
*Mae brwydr yn cael
ei ymladd rhwng Y
Marchogion Veji a
Snack Vader. Mae'r
ddwy ochr wedi
galw am gymorth,
Iluwch y lluoedd
i'r ddwy ochr.*

MAE GENNYT YR HAWL I FWYD DA A DŴR GLAN

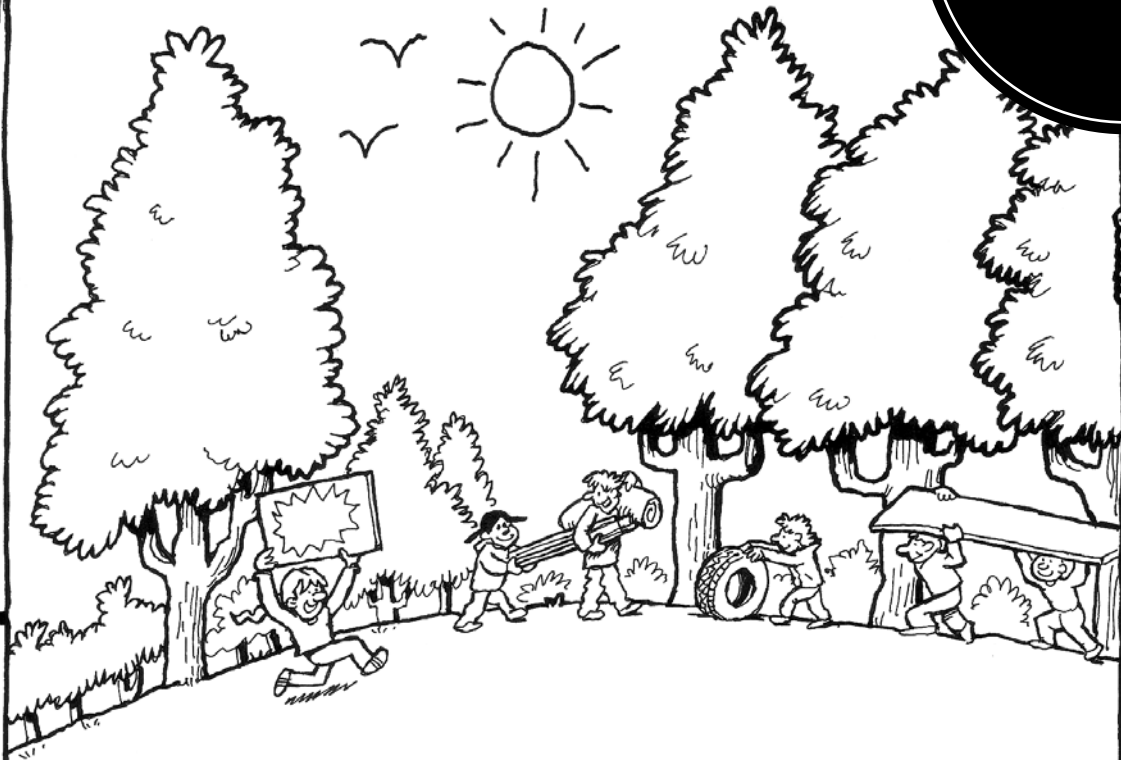
ERTHYGL
6, 27

Rho liw i'r pysgodyn.

DYLET DDERBYN CYMORTH ̄ CHEFNOGAETH PAN FYDDI EI ANGEN

Adeilada'r lloches
gorau ERIOED!

MAE GENNYT YR HAWL I CHWARAE

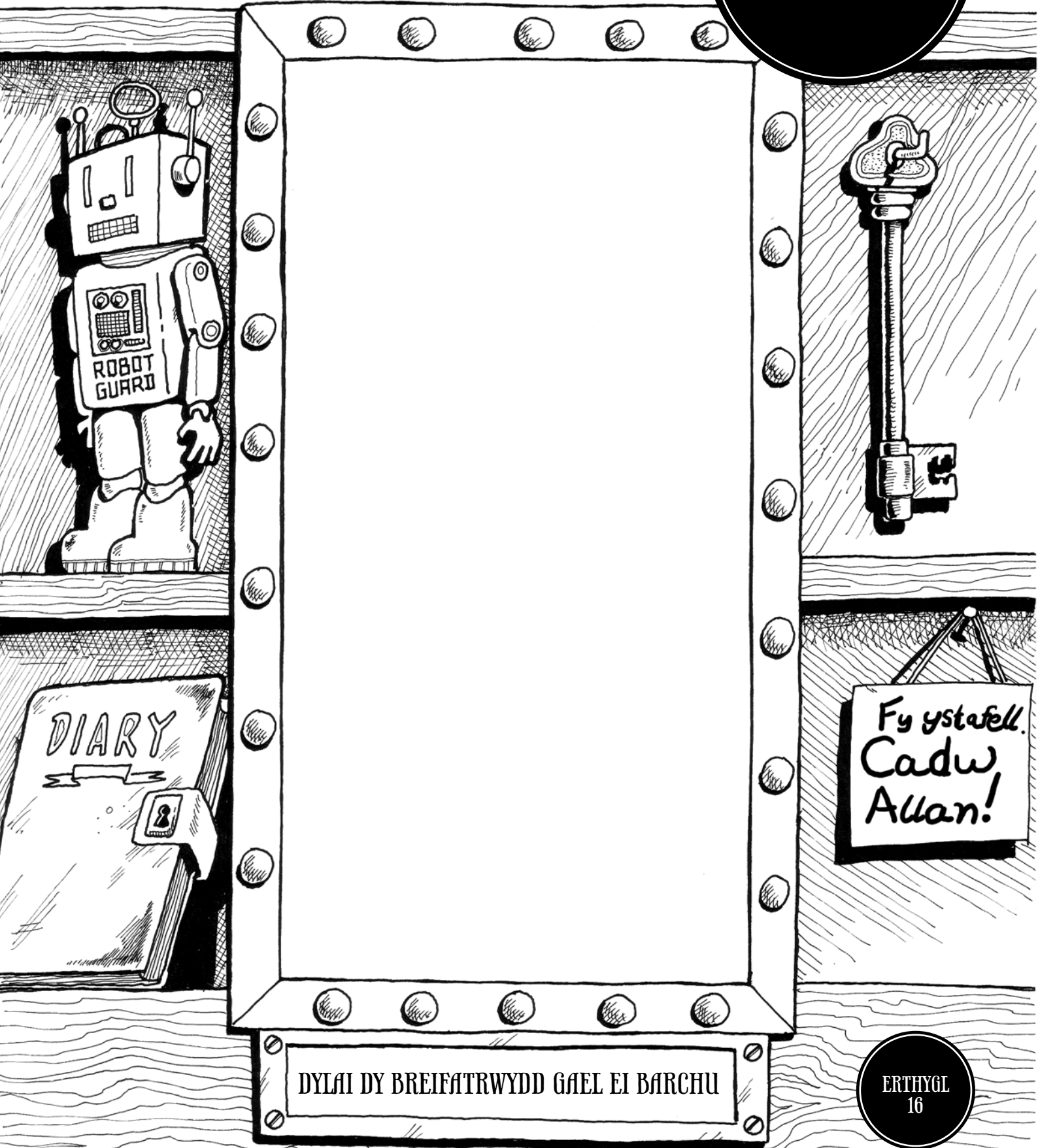
ERTHYGL
31

Gall y sofffa hud dy
gymryd i'r lle mwyaf
gorffwysol y mae
modd ei ddychmygu.

◦ MAE GENNYT YR HAWL I YMLACIO I GORFFWYS. ◦

*Dylunia'r coffr
annhoradwy gorau.*

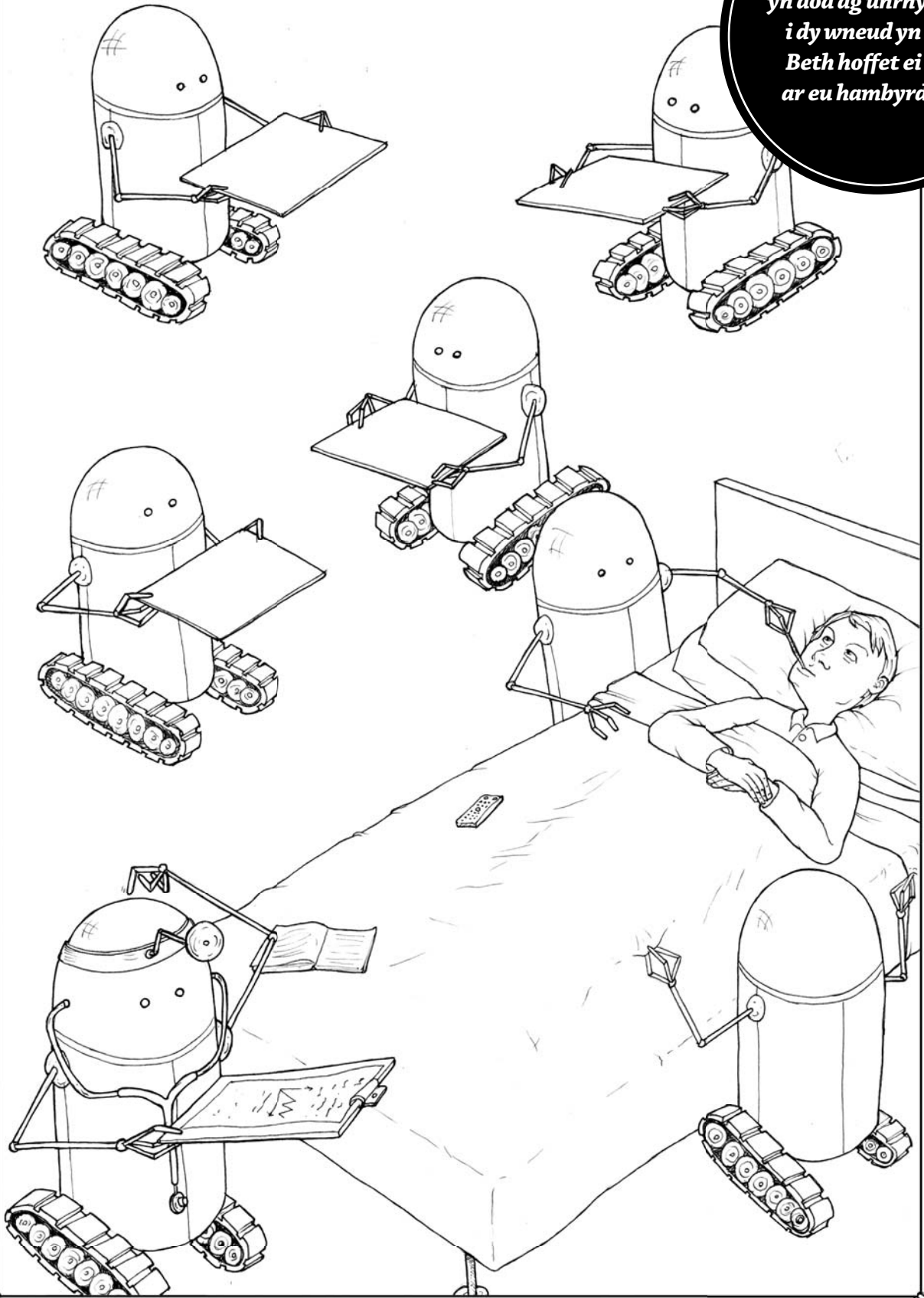

DYLAI DY BREIFATRWYDD GAEL EI BARCHU

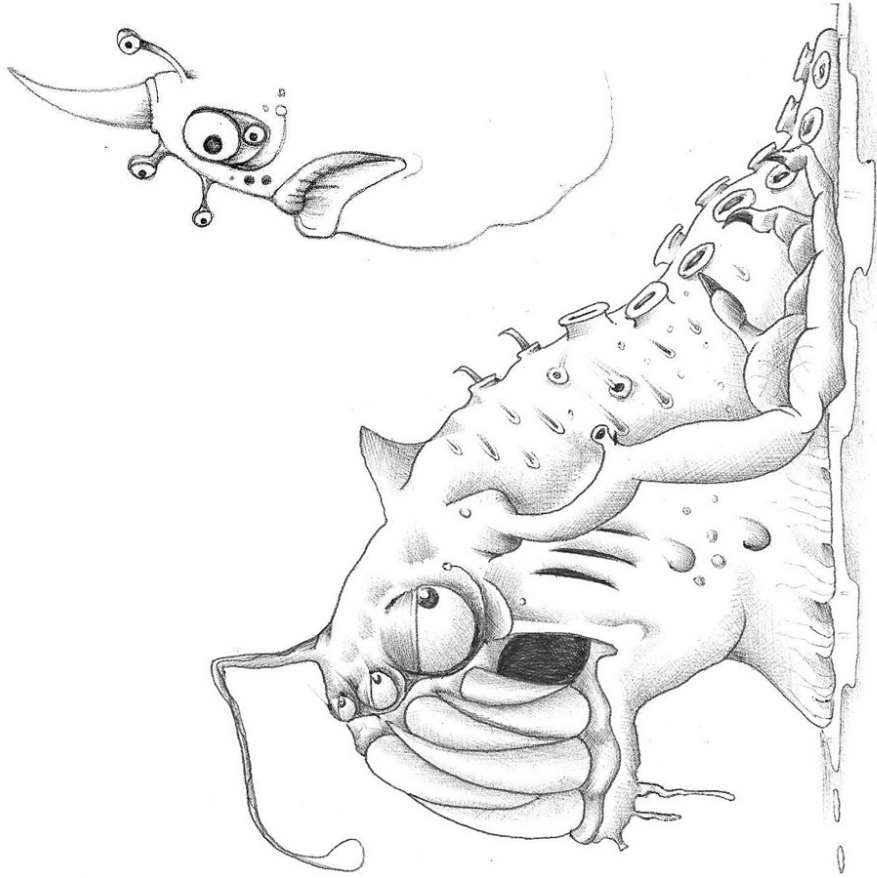
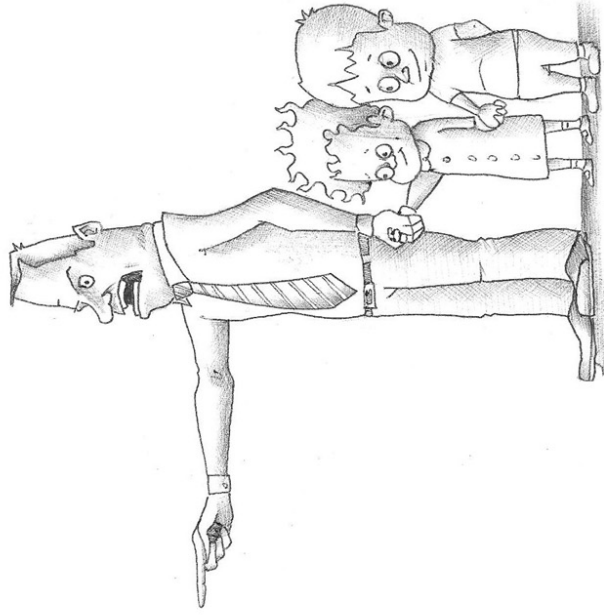
Beth wyt ti'n breuddwydio gwneud?

*Mae'r robotiaid yma
yn dod ag unrhywbeth
i dy wneud yn well.
Beth hoffet ei weld
ar eu hambyrddau?*

◦ DYLET GAEL DY OFALU AMDANO OS BYDDI DYN SÂL ◦

Gorffennwch weddill
y criw angenfilod.

NI DDYLET GAEL DY FRIFO GAN ERAILL

ERTHYGL
19, 54

*Hon yw'r swydd
waethaf, fwyaf
peryglus sy'n bodoli.
Beth yw hi?*

NI DDYLET GAEL DY ORFODI I WEITHIO

*Pa bethau arall
perygus sydd yn cael
eu taflu at Nansi'r
Bwni Nerfus?*

◦ DYLET DY GADW'N DDIOGEL RHAG PETHAU PERYGLUS ◦

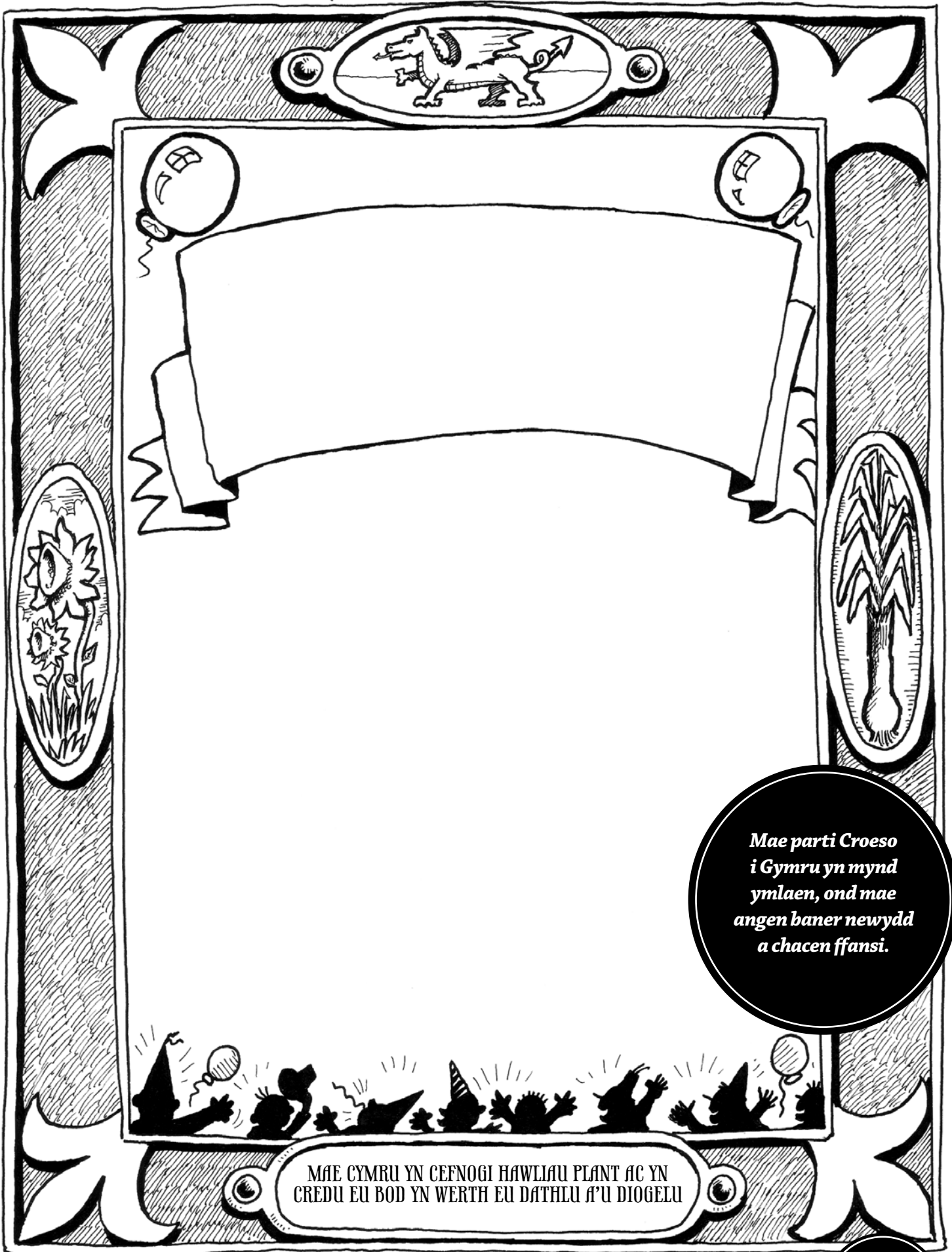
ERTHYGL
33, 34, 36, 38

Llenwa'r dudalen
gyda chymaint o
wenyn ag y galli di.

DYLAI OEDOLION DY GADW'N DDIOGEL I DY
HELPU I FOD Y GORAU Y GALLI DI FOD

ERTHYGL
3

*Mae parti Croeso
i Gymru yn mynd
ymlaen, ond mae
angen baner newydd
a chacen ffansi.*

**MĀE CYMRU YN CEFNOGI HAWLIAU PLANT AC YN
CREDU EU BOD YN WERTH EU DATHLU A'U DIOGELU**

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn.

Mae Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn yn gyfundeb rhyngwladol sy'n gwarchod hawliau dynol plant o dan 18 oed. Ar 16 Rhagfyr 1991, cytunodd Teyrnas Unedig Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon yn ffurfiol i sicrhau bod pob plentyn yn y DU yn cael yr holl hawliau fel y rhestrwyd nhw yn y confensiwn.

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi dangos ei hymrwymiad i'r confensiwn drwy ei fabwysiadu fel sail ar gyfer gwneud polisi ar gyfer plant yng Nghymru.

Mae 54 o erthyglau yn y confensiwn. Mae Erthyglau 43-54 yn ymwneud â sut y dylai oedolion a llywodraethau weithio gyda'i gilydd i sicrhau bod gan bob plentyn hawl i'w hawliau. Mae'r wybodaeth a geir yma yn ymdrin ag erthyglau 1-42 sy'n cyflwyno sut y dylai plant gael eu trin.

ERTHYGL 1

Mae gan bob un dan ddeunaw oed yr hawliau sydd yn y Confensiwn hwn.

ERTHYGL 2

Mae'r Confensiwn yn gymwys i bob un, beth bynnag fo'i hil, crefydd, galluoedd, beth bynnag a feddylia neu a ddywed a pha fath bynnag o deulu y daw ohono.

ERTHYGL 3

Dylai pob sefydliad sy'n ymwneud â phlant weithio at yr hyn sydd orau i bob plentyn.

ERTHYGL 4

Dylai llywodraethau ofalu bod yr hawliau hyn ar gael i blant.

ERTHYGL 5

Dylai llywodraethau barchu hawliau a chyfrifoldebau teuluoedd i gyfeirio ac arwain eu plant fel eu bod, wrth dyfu, yn dysgu sut i ddefnyddio'u hawliau'n briodol.

ERTHYGL 6

Mae gan bob plentyn hawl i fyw. Dylai llywodraethau ofalu fod plant yn goroesi ac yn datblygu'n iach.

ERTHYGL 7

Mae gan bob plentyn hawl i enw a gofrestrwyd yn gyfreithiol, hawl i genedligrwydd a hawl i wybod am a, chyhyd ag y bo modd, i dderbyn gofal gan ei rhieni.

ERTHYGL 8

Dylai llywodraethau barchu hawl plant i enw, cenedligrwydd a chlymau teulu.

ERTHYGL 9

Ni ddylid gwahanu plant oddi wrth eu rhieni onid yw hyn er eu lles nhw'u hunain, er enghraifft os yw rhiant yn cam-drin neu'n esgeuloso plentyn. Mae gan blant y mae eu rhieni wedi gwahanu hawl i gadw mewn cyswllt â'r ddau riant, oni fyddai hyn yn niweidio'r plentyn.

ERTHYGL 10

Dylai teuluoedd sy'n byw mewn gwledydd gwahanol gael yr hawl i symud rhwng y gwledydd hynny fel y gall y rhieni a'r plant gadw mewn cysylltiad neu ddod at ei gilydd fel teulu.

ERTHYGL 11

Dylai llywodraethau gymryd camau i gadw plant rhag cael eu cymryd allan o'u gwledydd nhw'u hunain yn anghyfreithlon.

ERTHYGL 12

Mae gan blant yr hawl i ddweud eu barn ynghylch yr hyn a ddylai ddigwydd pan fo oedolion yn gwneud penderfyniadau sy'n effeithio arnyn nhw, ac i'w barn gael ei hystyried.

ERTHYGL 13

Mae gan blant yr hawl i gael a rhannu gwybodaeth onid yw'r wybodaeth yn niweidiol iddyn nhw ac i eraill.

ERTHYGL 14

Mae gan blant yr hawl i feddwl a chredu'r hyn a fynnant ac i arfer eu crefydd, cyhyd ag nad ydynt yn cadw pobl eraill rhag mwynhau eu hawliau. Dylai rhieni arwain eu plant yn y materion hyn.

ERTHYGL 15

Mae gan blant yr hawl i gydgyfarfod ac ymuno gyda grwpiau a sefydliadau, onid yw hyn yn cadw pobl eraill rhag mwynhau eu hawliau.

ERTHYGL 16

Mae gan blant yr hawl i breifatrwydd. Dylai'r gyfraith eu cadw rhag ymosodiadau ar eu ffordd o fyw, eu henw da, eu teuluoedd a'u cartrefi.

ERTHYGL 17

Mae gan blant yr hawl i wybodaeth ddibynadwy gan y cyfryngau torfol. Dylai teledu, radio a phapurau newydd roi gwybodaeth y gall plant ei deall ac ni ddylent hybu deunyddiau a allai niweidio plant.

ERTHYGL 18

Dylai'r ddau riant rannu cyfrifoldeb dros godi eu plant, a dylent ystyried yr hyn sydd orau i bob plentyn bob amser. Dylai llywodraethau helpu rhieni trwy ddarparu gwasanaethau i'w cefnogi, yn enwedig os yw'r ddau riant yn gweithio.

ERTHYGL 19

Dylai llywodraethau ofalu bod plant yn cael y gofal priodol, a'u cadw rhag trais, camdriniaeth ac esgeulustod gan eu rhieni neu unrhyw un arall sy'n edrych ar eu hôl.

ERTHYGL 20

Rhaid i bobl sy'n parchu eu crefydd, eu diwylliant a'u hiaith edrych ar ôl plant na all eu rhieni ofalu amdanynt nhw.

ERTHYGL 21

Pan fo plant yn cael eu mabwysiadu yr ystyriaeth gyntaf yw'r hyn sydd orau iddyn nhw. Dylai'r un rheolau gael eu cymhwyso os yw'r plant yn cael eu mabwysiadu yn y wlad lle ganed nhw neu'n cael eu cymryd i fyw mewn gwlad arall.

ERTHYGL 22

Dylai plant sy'n dod i wlad fel ffoaduriaid gael yr un hawliau â phlant a anwyd yn y wlad honno.

ERTHYGL 23

Dylai plant sydd ag anabledd o unrhyw fath gael gofal arbennig a chefnogaeth fel y gallant fyw bywyd llawn ac annibynnol.

ERTHYGL 24

Mae gan blant yr hawl i ofal iechyd o ansawdd da ac i ddw'r glân, bwyd maethlon ac amgylchedd glân iddyn nhw

gadw'n iach. Dylai gwledydd cyfoethog helpu gwledydd tlotach i gyflawni hyn.

ERTHYGL 25

Dylai sefyllfa plant y mae eu hawdurdod lleol yn hytrach na'u rhieni yn gofalu amdanynt gael ei hadolygu'n rheolaidd.

ERTHYGL 26

Dylai'r Llywodraeth roi mwy o arian ar gyfer plant teuluoedd mewn angen.

ERTHYGL 27

Mae gan blant yr hawl i safon bywyd sy'n ddigon da i ymateb i'w hanghenion corfforol a meddyliol. Dylai'r Llywodraeth helpu rhieni na allant fforddio i ddarparu hyn.

ERTHYGL 28

Mae gan blant yr hawl i addysg. Dylai disgyblaeth mewn ysgolion barchu hunan-barch dynol plant.

Dylai addysg gynradd fod am ddim. Dylai gwledydd cyfoethog helpu gwledydd tlotach i gyflawni hyn.

ERTHYGL 29

Dylai addysg ddatblygu personoliaeth a thalent pob plentyn yn gyflawn. Dylai annog plant i barchu eu rhieni, a'u diwylliant nhw ac eraill.

ERTHYGL 30

Mae gan blant yr hawl i ddefnyddio iaith ac arferion eu teuluoedd, boed y rhain yn cael eu rhannu gan fwyaf y bobl neu beidio.

ERTHYGL 31

Mae gan blant yr hawl i ymlacio a chwarae ac ymuno mewn ystod eang o weithgareddau.

ERTHYGL 32

Dylai'r Llywodraeth gadw plant rhag gwaith sy'n beryglus neu a allai amharu ar eu hiechyd neu eu haddysg.

ERTHYGL 33

Dylai'r Llywodraeth ddarparu ffyrdd o gadw plant rhag cyffuriau niweidiol.

ERTHYGL 34

Dylai'r Llywodraeth gadw plant rhag camdriniaeth rywiol.

ERTHYGL 35

Dylai'r Llywodraeth ofalu na chaiff plant eu cipio neu eu gwerthu.

ERTHYGL 36

Dylai plant gael eu gwarchod rhag gweithgarwch a allai amharu ar eu datblygiad.

ERTHYGL 37

Ni ddylid trin plant sy'n torri'r gyfraith yn greulon. Ni ddylid eu rhoi mewn carchar gydag oedolion a dylid eu cadw mewn cysylltiad â'u rhieni.

ERTHYGL 38

Ni ddylai llywodraethau adael i blant dan bymtheg oed ymuno â'r fyddin. Dylai plant mewn parthau rhyfel gael gwarchodaeth arbennig.

ERTHYGL 39

Dylai plant sydd wedi cael eu hesgeuluso neu eu camdrin gael help arbennig i adfer eu hunan barch.

ERTHYGL 40

Dylai plant a gyhuddir o dorri'r gyfraith dderbyn help cyfreithiol. Dylid defnyddio dedfrydau o garchar i blant ar gyfer y troseddau mwyaf difrifol yn unig.

ERTHYGL 41

Os yw cyfreithiau gwlad arbennig yn gwarchod plant yn well nag erthyglau'r Confensiwn, yna dylai'r cyfreithiau hynny aros.

ERTHYGL 42

Dylai'r Llywodraeth wneud y Confensiwn yn hysbys i bob rhiant a phlentyn.

